

**Karakteristike hrvatske nacionalne i
međunarodne znanstvene produkcije u
društveno-humanističkim znanostima
i umjetničkom području za razdoblje
1991 – 2005**

Maja Jokić, Krešimir Zauder, Srebrenka Letina

INSTITUT ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA U ZAGREBU
Zagreb 2012.

Predgovor

Ova knjiga rezultat je istraživanja rađenih u okviru projekta „Izrada modela vrednovanja znanstvenog rada u RH“ koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH. Pokušaj je dobivanja što cjelovitije slike stanja produktivnosti hrvatskih znanstvenika iz društveno-humanističkih znanosti i umjetničkog područja u razdoblju od 1991. do 2005. godine. Pod pojmom cjelovitosti podrazumijevamo obuhvaćenost gotovo svih vrsta u Hrvatskoj objavljenih publikacija klasificiranih kao potencijalno znanstvenih, kao i radova objavljenih u međunarodnim časopisima indeksiranim u, najčešće za ove svrhe korištenoj, citatnoj i bibliografskoj bazi WoS (Web of Science). Istraživanjem su obuhvaćeni svi registrirani aktivni znanstvenici uključujući i znanstvene novake. Za radove koji su indeksirani u bazi WoS, kao pokazatelj prepoznatljivosti i odjeka radova kojima je barem jedan autor bio iz Hrvatske, istražena je i citiranost.

U ovako opsežno istraživanje i prvo ove vrste u Hrvatskoj upustili smo se, s jedne strane, potaknuti potrebom da se nacionalni sustav vrednovanja znanstvenog rada i napredovanja znanstvenika prilagodi stvarnom stanju, odnosno da se temelji na provjerljivim pokazateljima i da u konačnici bude poticajni za opću dobrobit. S druge strane, zanimalo nas je dobivanje uvida barem u neke specifičnosti znanstvenog komuniciranja unutar društveno-humanističkih znanosti i umjetničkog područja u Hrvatskoj. Dodatni motiv za ovo istraživanje bio je i sve naglašeniji sustav vrednovanja znanstvenog rada kroz različita rangiranja na međunarodnoj ali i nacionalnoj razini, od čega nisu izuzeta područja društvenih i humanističkih znanosti kao ni umjetničko područje.

Knjiga je u osnovi koncipirana u formi znanstvenog članka. Razlog za odluku pisanja monografske publikacije u toj formi obuhvatnost je i zahtjevnost teme. Naime željeli smo na jednom mjestu imati sakupljene osnovne podatke o znanstvenoj aktivnosti populacije znanstvenika iz društveno-humanističkih znanosti i umjetničkog područja u Hrvatskoj. Korištena metodologija po prvi put je primijenjena u našoj zemlji. Koliko je važno poznavanje sekundarnih izvora na temelju kojih se rade analize i usporedbe, odnosno rangiranja znanstvenika i ustanova, pokušali smo naglasiti u posebnim poglavljima. Poglavlje o uzorku i metodološkom pristupu namijenjeno je većini čitatelja budući da sadrži važne informacije za bolje razumijevanje provedenih istraživanja i dobivenih rezultata. Najopsežniji dio ove knjige jesu dobiveni rezultati i pokušaji njihove interpretacije. Prikazani su na nekoliko razina. Prvu razinu čine rezultati dobiveni za ukupni uzorak društveno-humanističkih znanosti i umjetničkog područja (SSHA - *Social Sciences, Humanities and Arts*) kao cjeline. Na drugoj razini prikazani su i interpretirani rezultati po svakom od tri znanstvena područja: društvene zna-

nosti, humanističke znanosti i umjetničko područje. Treću razinu čine rezultati koji daju obilježja svakog pojedinog znanstvenog polja unutar navedenih područja. Za sve tri razine prikazani su rezultati produktivnosti po vrstama znanstvenih publikacija objavljenih u Hrvatskoj te produktivnosti u međunarodnim časopisima i njihova citiranost. Na prvoj razini uzorka, osim produktivnosti po autorima, na temelju podataka dobivenih iz baze WoS analizirali smo i prikazali rezultate produktivnosti i citiranosti po znanstvenim i znanstveno-nastavnim ustanovama. Dopuna cjelovitijoj slici stanja bila je analiza i interpretacija radova s hrvatskim adresama objavljenih u časopisima klasificiranim u društveno-humanistička i umjetničko područja prema WoS klasifikaciji.

Kako smo većinu poglavlja završavali sa zaključcima koji se uglavnom temelje na brojčanim i usporednim podacima, u posebnom poglavlju *Zaključak* iznijeli smo samo osnovne pokazatelje specifičnosti SSHA područja s ciljem da imaju barem neku pragmatičnu vrijednost pri vrednovanju znanstvene aktivnosti. Naveli smo moguće pravce istraživanja kojima bi se mogla dobiti jasnija slika stanja znanstvenog rada u ovim znanstvenim područjima i poljima u Hrvatskoj kao i njihovog statusa u društvu.

Knjiga je namijenjena različitim interesnim skupinama. Prvenstveno je namijenjena znanstvenicima iz društveno-humanističkih znanosti i umjetničkog područja jer su oni nositelji promjena. Gotovo je podjednako namijenjena i ljudima koji se bave znanstvenom politikom kako bi dobili uvid u specifičnosti znanstvene produkcije i oblika komuniciranja u ovim znanstvenim područjima. Prikazani rezultati mogli bi im poslužiti kao orijentir za izradu poticajnijeg sustava vrednovanja s naglaskom na opću dobrobit. Važan segment knjige pisan je i za knjižničare znanstvenih knjižnica koji bi mogli doprinijeti razvoju instrumentarija i baza podataka za lakše praćenje produktivnosti, citiranosti i korištenja znanstvene literature. Naravno, knjiga je namijenjena i široj akademskoj javnosti.